

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In Festo S. Matthiæ Apostoli. Suppleuit Enucleator. Confiteor tibi Pater,
Domine cœli & terræ, quia abscondisti. &c. Matth. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

Diuiserunt vestimenta eius, mittentes sortem.

1. Romani Magistratus, Legationes: &c. sorte designabantur, *Corn. Tac. l. 10.* Castrensia omnia sorte fiebant, *Liu. 2. dec. 3.* Areopagita sententias sorte ferebant datas, *Sigon. de Rep. Ath. l. 3.*

Iudai sorte terram diuidebant Num. 16. reges eligebant. 1. Reg. 14. Super hircos duos, *Leu. 16.* sortiebantur. Aaron, Num. 17. Sacerdotibus aliis sorte praefertur. *Ios. 7.* Furtum Acham sorte compe-
ritur.

Electio. II. At Nota, post missum Spiritum S. defuisse vsum sortium: S. Matthias tamen rite electus sorte est: quo ad Electores: nam Psalm. 46. Principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham. Quoad Electum: 1. Reg. 10. Certe videtis; quem elegit Dominus; quod non sit similis ei in omni populo. Quoad modum eligendi: Nam Orantes dixerunt, &c. Ita adhuc fuit omnis Ecclesia: 2. Par. 20. Cui ignoramus, quid agere debeamus; hoc solum habemus refugium, ut oculos nostros dirigamus ad te. 2. Ita Iudith ausura facinus, ait, cap. 8. Nolo, ut aliud fiat, nisi oratio pro me ad Dominum Deum nostrum; ut mihi propitius sit. 3. Ita, 1. Tim. 7. Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, & gratiarum actiones. Quare cum Virtus vnita sit fortior seipsa, orationes quoque Communitatis efficaciores esse tanto necesse est, quanto e pluribus fuerint collectiones.

Digni eligendi. III. Itaque in primis est in Praesulum electionibus usurpanda oratio; ut dignissimus eligatur. 1. Mach. 1. Alex. Magnus rogatus in agone, quem sibi velit surrogari, ait, Dignissimum: & si filiorum foret nullus. 2. Deus Moyse, Num. 27. Tolle Iosue, virum in quo est Spiritus Dei, & pone manum tuam super eum, & audiat eum omnis Synagoga.

Responsio. 3. Salomon nullum suis e syluis lignum

caedebat in templi vsum; sed 3. Re. 5. Hieram Rex dabat ligna Cedrina, & abiegna, iuxta omnem voluntatem: Ita si digniores sint honore externi: praetereundi sunt cognati, vicini. &c. Num. 17. Quem ex hisce elegero, germinabit virga eius: flore exemplari, & rigore disciplinae: Sequenti die regressus inuenit germinasse virgam Aaron.

Talis S. Matthias erat. 1. Sanctimonia dignissimus S. Matthias. vigens inter 72. discipulos. 2. Sorte diuina dignior Iosepho iusto declaratus. 3. Id. que a Christo iam glorioso; non falsibili. 1. Apoc. 21. Ciuitatis mysticae lapides 12. Apostolis aptantur: in hisce S. Matthias, id est, paruo Dei, Amethystus: quod eius demissio nullo vnquam fastu quiverit inebriari. 2. Fuit itaque is vt Jacob, Iudas vt Esau in vno matris Ecclesiae vtero. Sed vt, *Esth. 1.* Vasthi regina ob fastum excidit: Esthera ob modestiam euecta fuit: ita Iudas & Matthias. Beatus ergo, qui semper est pauidus: & sperat in Domino. Sane Deus est, *Isa. 48.* Vocans ab oriente iustum, & de terra longinqua virum voluntatis meae; & locutus sum, & adducam.

IN FESTO S. MATTHIAE Apostoli.

Suppleuit Enucleator.

Confiteor tibi Pater, Domine caeli & terra, quia abscondisti. &c.
Matth. II.

DAuid, 1. Reg. 22. Saule persequente, fugit in speluncam Odollam. Quod cum audisset fratres eius, & omnis domus patris eius, descenderunt ad eum illuc. Et conuenerunt ad eum omnes, qui erant in angustia constituti, & oppressi a re alieno, & amaro animo. Et factus est eorum Princeps; fueruntque cum eo quasi quadringenti viri. Et hoc istis sacrum Azylum erat.

Iii 3 Ita

Ita Dominus desese de Apostolis & Christianis; Ierem. 61. Spiritus Domini super me; eo quod vnixerit Dominus me. Ad annunciantum mansuetis misit me; Vt mederer contritis corde; & predicarem captiuis indulgentiam, & clausis apertionem: Vt predicarem annum placabilem Domino, & diem ultionis Deo nostro: Vt consolaretur omnes lugentes; vt ponerem lugentibus, Sion, & darem eis coronam pro cinere, oleum gaudii pro luctu, pallium laudis pro spiritu mœroris. Et vocabuntur in ea Fortes iustitia, plantatio Domini ad glorificandum. & c. quæ sequuntur. Dictum ibi; hic factum: Venite ad me omnes. & c.

Super quo nos

- I. Aduersa Fidelibus conducere.
- II. De abscondita sapientibus gratia Dei.
- III. A quibus, ad quæ vocemur per istud, Venite.
- IV. De vocatione S. Matthiæ, & Refectione Domini.
- V. De iugo, & sorte S. Matthiæ.
- VI. De periodo Apostolatus eiusdem.

P A R S I.

Aduersa Fidelibus conducere; Dei Patrumque doctrina est.

Typus
Christus
est orbi di-
luuio
Noe.

I. **V**ltimū orbi generiq; humano instabat exitium ab diluuiio infundēdo; & datur à Deo, licet irato, Noe, dicēte patre Lamech: Ge. 5. Iste consolabitur nos ab operib; & laborib; manuum nostrarū, in terra, cui maledixit Dominus. Sic afflētis Dñs est repente apparens de cælo Deus, vt fert adagiū quo soletur, & adiuuet. Necessitatis aut afflitionum nostrarū, vt causæ sint alia, tres tñ præcipuas hic assigno. Ex S. Chrysost. duas: 1. Quia hoēs sumus: 2. Quia vita nostra nauigatio est. Ex S. Aug. tertiam: Quia peccatores sumus. Hominis est tribulari.

Debent esse
aduersa
1. Homini.

Neque enim fas est, inquit S. Chrysost. homil. 1. in 2. Tim. vt, homo qui sit; doloris,

angorisque sit expers. Sed, nisi hodie, cras se ingeret mortis causa.

2. Causa. Quia, Sicut, ait, fieri nequit; vt 2. Peccati, qui nauigant, absque cura sint: ita & qui vitā vi. Simile. hanc fragilem viuunt, absque angore esse non possunt.

3. Causa. Quæstionem mouet S. Aug. Etiam pñ tom. 7. libr. 2. de pecc. meritis, & remis. contra Pelag. Cum ob peccatum in sudore A. dam vesci; in dolore Eua parere debeat; cur, remisso peccato, poena remaneat? Respondet: 1. Reatum peccati soluit Deus; ne post vitam obfit: Penas ad certamen fidei sunt manere; vt per illas erudiantur, & exerceantur proficientes in agone iustitiæ. Itaque Ante remissionem illa sunt supplicia peccatorum: post eam, certamina iustorum.

Et infra. 2. E paradiso eiectus Adā, contra E. dem habitauit: id est, sedem deliciarum. Vt significaret: quod in laboribus: (qui sunt delictis contrarij) gerendi esset caro peccati: Quæ in delictis obedientiam non obseruauit.

Sicut ergo ij, postea iuste viuendo, ab extremo supplicio liberati; non tamen in illa vita meruerunt ad Paradisum reuocari: Sic & caro peccati et si remissis peccatis homo iuste vixerit: non continuo meretur eam mortem non peccati, quam traxit de propagine peccati.

Vt Dauid, 2. Regum 12. confessione peccati veniam meruit; & tamen consecuta sunt, quæ Deus fuerat comminatus. Vt sic humiliaretur à filio; & in illis pietas exerceretur, atque probaretur.

II. Tribulatio in nobis spem acuit multorum Bonorum. Aug. tom. 8. in Psal. 59. Moab olla spei meæ; Non, consumptionis meæ. Vide ollam: audi Apostolum. Rom. 5. Gloriamur in tribulationibus: scientes, quia tribulatio patientiam operatur; patientia probationem; probatio vero spem: spes autem non confundet: Nec Olla spei, id est, tribulatio confundet nisi stultos; qui vt ea nolunt, aut nesciunt ad virtutem, & ad salutem.

Verum Olla ea tribulationis quorum spem

Typus
2. E. ma.
ra.

Exemplum
miseria.

Spei
aduer.
si.

Spei
Dei
enim
miseria.

spem bonorum coquit? 1. Honoris hic etiam illustrioris. S. Chrysostomus. 1. homil. 5. de Patientia Iob. Quando fuit illustrior Iob? 1. Cum domum cunctis aperuit: aut, cum ea cadente, benedixit Deum? 2. An cum de vellerebus calefacti sunt nudi: aut, cum audiens de collo ignem descendisse, non est turbatus; sed mansuete tulit calamitatem? 3. Cum ad oppressorum defensionem, corporis sanitate vivebatur: aut cum id scutum aliorum videbat vermibus & sanie scateri? Et illa quidem praeclara gesta: hac autem patibula, tormentaue erant. Sed tamen plus hac quā illa, Iob clariore reddebant.

Simile.

Infra. 1. Ex duobus, unus alter torquetur; alter non, afflictus non afflicto melior est. 2. Ita pauperes alii habebant vel laceram vestem; sedebant sub aliquo tuguriolo: At Iob nudus, lacer sanio- sus; inque fimo, sub dio sedebat. Maior tamen ab afflictione surrexit, quam vel esset ante, cum ad prosperitatem ascenderit; vel cum ab hac ad finem descenderet: Nimirum Deus de stercore erigit pauperem; ut collocet eum cum Principibus Ps. 112. Tribulatio igitur est glorificari.

S. Bern. ser. 17. in Ps. 90. Qui habitat in tribulatione spes gloriae est: sicut spes fructus in semine. Bernardus. Tribulatio, thesaurus in fictili vase est absconditus.

Exemplū.

Vis Causam? Quia, ait, Inuenerat, qui ait: 2. Cor. 4. Momentaneum, & Leue tribulationis nostrae supra modum in sublimitate Aeternum gloriae Pondus operatur in nobis. In momentaneo, aeternitas: in leui, pondus absconditum est.

Quare Omne gaudium existimate, fratres; cum in varias inciderimus tribulationes. Bonum mihi magis in camino, Dan. 5. habere Te mecum; quam esse sine Te vel in caelo. Nam tu dicis. Ps. 90. Cum ipso sum in tribulatione. Si Deus nobiscum quis contra nos? Ita strictim Bern.

Chrysostomus. 10. in 3. Mat. to. 2. Deus non modo ab aliis nos saepe tribulati finit, Sed ipse etiam plagam minatur: non, ut eam nos inducat; sed ut nos ad se potius adducat.

1. Ratio, Quod si, quales in tribulatione sumus; tales etiam essemus in requie: nequaquam egeremus afflictionibus erudiri.

1. Eruditio-
res & me-
liores.

2. Quid ego de nobis loquor? Sanctis quoque plurimum eruditionis de tribulatione veniebat. 1. Ps. 118. Bonum mihi, quod humiliasti me; ut discam iustificationes tuas. 2. Ipse Dominus, Ioan. 16. In mundo pressuram habebitis. 3. Cum Paulo datus esset stimulus carnis deprecatus obtinere non potuit: Quia maxima inde commoda colligebat. 2. Cor. 12.

1. Dauidem quoque inuenimus inter pericula clariorem. 2. Sed & ceteros Sanctos. Nam B. Iob maxime, cum tribularetur, effulsit. Et Ioseph Deo in trib. plus placuit. Iacob, & pater eius. &c.

Exemplū.

2. Clariore

Nosse enim, quando tribulationes auferri oporteat, illius est; qui permittit inferri: Illatas graviorer. vero, cum gratiarum actione tolerare, nostrae opus voluntatis est. Atqui omnes iam dicti gratias Deo egerunt pro immissis aduersis: quae eo tolerarunt patientius; atque ad posteros gloriosius. Quae est gloria & gloriatio ecclesiae Militantis? Quae militum: nimirum, Per tulisse multa.

3. Formo-
res.

S. Bern. Ser. 28. in Cant. 1. Nigra sum. 3. Formo- ex persecutione: sed formosa, ex iustitia. Unde, Aet. 5. Ibant Apostoli gaudentes a conspectu Concilii: quoniam digni habiti sunt pronomine Iesu contumeliam pati. Hac nigredine gloriatur Ecclesia: Quid exprobratis nigredinem; quam seruior persecutionis, non pudor conuersationis inuexit? Quia Filii matris meae pugnaverunt contra me. Haec Bernardus.

III. Olla ea spem coquit iustitiae. 1. S. Chrysostomus. 3. oper. Imperf. iustitia in tentationibus floret, in prosperitate, marcida est. Ut si focum posueris super terram, comburit ipsas. 1. Concupiscentes herbarum: sic tentationis ignis, positus sentias ex super carnem, comburit radices concupiscentiarum. urando.

2. Aug. to. 8. in Ps. 33. Multae tribulationum. Num ideo iusti; ut nil tribulationis patientur? Non hoc promittit: sed dicit, multae trib. Iniusti paucas habent, sed post paucas veniens

2. Fidem
firmando.

nient ad tribulationem sempiternam: iusti post multas ad pacem. Et tamen in his omnibus Custodit Dominus ossa eorum: unum ex his non conteretur. Ossa firmant carnem: Fides, cor in patientia. Hæc non conteritur. Hæc summatim S. Augustinus.

3. Finem prosperando.

3. Idem in Ps. 91. Iustus ut palma florebit. &c. Transiit fœnum, transiit flos peccatorum: & Iustus ut palma: quæ in nouissimis suis pulcra est. Aspera radix videtur in terra: pulcra coma sub cælo est. Erit ergo & tua pulchritudo in fine. Nunquid, cum solexierit, arefcit palma, arefcit Cedrus? At solo cadente arefcit fœnum. Venit indicium, ut arefcant peccatores: vireant fideles.

Tribulatio exonerat à seruitute mundi: adstringit ad seruitutem Dei.

Olla ea spem coquit nostri è mundo liberandi. Chry. to. 4. Hom. 9. in c. 5. Ro. Deus nobis vitam reddit laboriosam: ut nos mundi seruitute liberaret. Sic Iudei, Exo. 1. dum luto adstricti essent, faciles erant, Deumq. asidue inuocabant: at liberati, tum murmurare, Deum irritare ac se malis multis conficere. Nā qui ab afflictione transuersum agitur: is facilius à laborum relaxatione patietur. Si enim ligatus (afflictione) cadis: facilius solutus.

Spes paratur beatificationis.

IV. Olla spem coquit beatitatis. S. Hier. to. 2. lib. 2. contra Pelag. Computrescant, ait Abacuc, ossa mea, & subter me vermes scateant: tantum, ut requiescam in die tribulationis, & ascendam ad populum fortem meum, Sanctorum.

Exemplum amantiis pat. quam regnare.

Ideo Fide Moyses grandis factus, ait Chryf. hom. 26. in c. 11. Hebr. negauit se esse filium filie Pharaonis; eligens magis affligi cum populo Dei; quam temporalis peccati habere iucunditatem; cum ei liceret & pie viuere, & secularibus perfui bonis. Peccatum dixit, nolle affligi cum aliis: ergo bonum est afflictio, ad quam ex fastigio regali se ipsum proiecit. Maiores diuitias æstimans, thesauro Aegyptiorum, improprium Christi: id est improprium sustinere ab domesticis his quibus beneficium prestitit. Aug. to. 8. San. Psal. 36. Cum sequeris viam Christi;

Intuitu finis beati.

non tibi sæculi prosperitates promittas. Per dura ambulauit; sed magna promisit. Sequere: noli tantum attendere, quæ iterus es; sed quo venturus sis. Si vi sustinere laborem; attende mercedem. Miraberis tantum dari pro tanto labore.

Veterani milites versantur inter vulnera tot annos; incipiunt militare in iuuentute; exeunt senes; ut habeant paucos dies quietos senectutis: Ad quos utrum perueniant, nesciunt. Ergo, Psal. 36. A Domino gressus hominis dirigentur, & Vitam eius volet: Christi. Noli per aliam viam velle ire; quam quæ ipse iuit. Dura; sed tuta est: Alia forte delicias habet; sed & latrones. Cum autem ceciderit iustus; non conturbabitur: quoniam Dominus firmat manus eius. Quid timebis, o homo?

Nam, Aug. tract. 17. in Ioan. Quis opera Deum. rius perdurat ad percipiendam mercedem. Mat. foras 20. finito die, finito opere; nisi qui passus est, cum laborat: Ita Deus hic nos pascit, ne deficiamus in via.

V. Querit Aug. to. 5. I. 1. Ciu. cap. 30. Cur afflicti querimus? Quia vestram luxuriā cupitis habere secum, & perditissimis moribus, remota molestiarum asperitate, affluere. Ut secundis rebus ea mala oriantur in moribus; quæ sciuntibus pericula sint hostibus.

Scripto enim, iudicio Senatus, Vir optimus; nolebat emulam Imperij Carthaginem dirui; & Catoni contradicebat; timens infirmis animis securitatem hostium, & necessarium videns esse terrorem. Nec se fellit sententia. Ut bellis civilibus crudeliora paterentur à ciuib; quam vnquam metuerint ab hostibus.

Quare prospera obliunt; profunt aspera. Ergo pugna. Chryf. Hom. 26. ad Antioch. Nullus athleta generosus in stadio balnea querit, aut mensam opiparam. Basilus, to. 1. hom. 5. in Ps. 33. Qui dixerit, quod iustum tribulatio non deceat; nihil aliud dicit, quam at blea non conuenire aduersarium. Et tum, quas habebit occasiones sibi parandi coronas.

Modo

Modo ergo, ait Aug. in Psal. 36. *tempus est hyemis: & gloria nondum apparet: Sed si alta radix charitatis est, sicut arborum gloria per hyemem transit, dum venit aestas, id est, iudicii dies, tunc crescet viror senis: tunc apparebit gloria arborum.* Ergo quæ spes, si mortui sumus in hyeme arbores? Intus ubi est radix, ibi & vita nostra. Et vita vestra, Col. 3. abscondita est cum Christo in Deo. Quando erit Ver nostrum? Cum Christus apparuerit vita vestra, tunc apparebitis & vos cum ipso in gloria.

PARS II.

De abscondita sapientibus Dei gratia.

Paruuli
triplices.

I. **C**onsisteor tibi Pater, &c. quia abscondisti hæc a Sapientibus: & reuelasti ea paruulis. Paruuli, 1. Abiectione: Abdias. Ecce paruulum dedi te: contemnitibus tues valde. Tales Apostoli ab fortuna erant, & coram mundo futuri.

2. Humilitate animi. Matth. 18. Nisi conuerſi fueritis, & efficiamini vt paruuli: non intrabitis in regnum celorum. Sic exponit S. Aug. Vbi enim humilitas, ibi sapientia.

3. Simplicitate. 1. Cor. Malitia paruuli esto. Sic Hilarius exponit. Sap. 1. in simplicitate quærite illum. Atqui etiam, 1. Cor. 1. Despecta mundi elegit Deus, vt fortia quæque confundat. Hisce reuelauit Deus agnitionem Filii sui.

Sapientes
triplices.

Non abscondit sapientibus, 1. naturali ingenio, seu carnali sapientia. Iere. 9. Non gloriatur sapiens in sapientia sua. Nam Eccl. 17. Dixi, sapiens efficiar: & ipsa longius recessit a me, multo magis, quam erat. Nimirum Ro. 10. Ignorantes Dei iustitiam, & suam quærentes statuere iustitiam Dei non sunt subiecti.

3. Abscondit sapientibus, superbis. Ro. 1. Dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt. Quippe quæ carnis sunt, quærentes, non, quæ Dei. 3. Sunt sapientes, vt faciant mala: & bene facere nescierunt. Eph. 4. Non ambuletis, sicut & gentes ambulant in vanitate sensus sui.

Hisce abscondit sapientiam suam, non apponendo gratiam. Vnde Rom. 1. Tradidit eos in reprobum sensum.

Quid est, quod, gratias agit, quia abscondit? Non, quod gaudeat de cæcitate eorum: Sed de iudicio Dei, ita sapienter ordinantis. Quare? Hic non est quærenda causa: In talibus enim Dei Voluntas pro causa est. Ita, Pater: quia Sic Placitum est ante te: Quod Deus hos saluet, est misericordia: quod alios damnet, est iustitia. Rom. 9. Cuius vult, miseretur. & quem vult, indurat. Ergo Ps. 118. Beneplacitum fac Domine. Huc vsque S. Thomas tom. 14. in c. 11. Matt.

S. Chrysostomus ait: Gratias agit, non quia mysterium abscondit sapientibus; sed quia reuelauit paruulis. Sicut Paulus, Rom. 6. Gratias ago Deo, quoniam fuistis serui peccati: obedistis autem ex corde in eam formam doctrinæ, in quam traditi estis.

II. Certe is amor Christi est in nos; vt hominum aduersitate doleat, non gaudeat. Aug. in Ps. 101. Et ossa mea sicut in frixorio frixa sunt: Fortitudo corporis Christi frigitur: quando ait: Quis infirmatur: & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non vror? Stupendus amor. Christus dicitur in sartagine frigi; quando nobis eueniunt mala.

Similis factus sum Pelicano solitudinis. De quo fertur, quod rostro se vulnerat: vt sanguine matris superfuso pulli reuiuiscant.

S. Hieron. lib. 18. in c. 66. Isa. Ad vbera portamini, & super genua blandientur vobis: quomodo sicut mater blandiatur, ita & ego consolabor vos. Tanta est vis amoris: Isa. 46. Nunquid obliuiscipote est mulier infantem suum: vt non misereatur filio vteri sui? Et si illa oblita fuerit: ego tamen non obliuiscar tui. Nam, Deut. 32. sicut aquila protegit nidum suum, & pullos suos desiderauit, expandens alas suscepit eos. Sic Dominus.

Bruta quidem omnia suos amant: sed, 3. Vt Aquila proteges.

Kkk inac.

inaccessis nidum ponit; ne coluber accedat. Amethystem gemmam inter pullos ponit: quo omnia venena superentur. Ita Dominus arcet Satanam. Hæc strictim Aug. ibid.

Pœnitentiam in pœna expectat

Imo, Ieremiam mittit ad peccatricem Ierusalem, ait Hier. l. i. in c. i. Ier. iam valente eam exercitu Babylonio: populumque ad pœnitentiam prouocat: malens seruare conuersos, quam perdere delinquentes.

Auidius quam peccator.

Quare, ait Aug. lib. de spiritu & anima: Nemo de Dei misericordia diffidat: quoniam maior est eius misericordia, quam nostra miseria. Et tardius videtur ei dare veniã peccatori: quã ipsi peccatori accipere, quasi plus eũ cruciet passio miseri: quam ipsum miserum cõpassio sui.

Typus.

Adeo fitit miserorum salutem. Vnde Aug. in Psal. 61. Pretium meum, honorem, cogitauerunt repellere: cucurri in siti: ego sitiebam eos. Moyses Caput vituli, Exod. 32. in ignem misit, comminuit: in aquam sparsit: bibendum populo dedit iratus. Caput vituli, corpus est impiorum: in similitudinem vituli manducantis fenum: Hoc mittitur in tribulationes: verbo Dei comminuitur: sparsum in aquã peccati fuit Dominus. Multos bibit, sed nunquam erit sine siti.

Exemplũ.

Inde, Ioan. 4. Sitio: Mulier da mihi bibere. Sedit illa sitientẽ: & bibit ille credentẽ. Et in cruce, sitio, ait, ipsos, nimirũ. Io. 19. sic fere Aug.

Quomodo gaudeat pœna impii.

III. Verũ enim uero idẽ miserator Dominus gaudet intuens Dei iustitiã in peccata vindicantẽ: gratiasq; patri agit. Ps. 57. Letabitur iustus, cum viderit vindictam: Non lætatur de malo proximi: sed de ostensa gloria Dei in perditione impiorum.

Simile.

Ita Regis maiestas liquet, dum absoluit infontes, fontes pleñit.

Aug. lib. 2. de pecc. meritis & remissione. to. 7. Hoc in sapientia thesauris, in Christo absconditis, docetur & discitur: cur vnusquisque nostrum bonum opus suscipere, & implere nunc scit, nunc nescit, nunc delectatur, nunc non: Vt nouerit non sue facultatis, sed diuini mun-

ris esse, cum velit illos conuertere; illos pro auersione punire. Sicut in Euangelicis operarijs nemo culpam reddentem alijs placitam; alijs non placitam mercedem. Consilium tamen occultioris iustitiæ penes ipsum est.

Ita hic Abscondit sapientibus: quia non reuelat, lumen subtrahens; non velamen obiciens. Sic Pharaonis cor indurasse dicitur; quia id non molle faciebat. De quo Aug. ser. 88. de Temp. Quoties Pharaonem Dei plaga percussit; rex pœnituit. At vbi ei remissio facta; iterum in superbiam elatus se erexit. Ergo dictum; Ego indurabo cor: intelligi voluit; Ego suspendo plagas meas, permittens indurari.

IV. Coniungit vero vtrumque, Abscondisti, & Reuelasti: vt scias Misericordiam semper esse eius Iustitiæ coniunctam. Hebr. 12. Quis enim filius, quem non corripit pater? Pater est Deus. i. Vnde, ait Orig. to. 2. Hom. 5. in cap. 1. Ezech. Sic Aegyptios fame puniuit; vt eis tamen prouideret Saluatorem Ioseph. 2. Ita, Psal. 79. Cibabis nos pane, sed lacrymarum, & potum dabis nobis: sed in lacrymis. 3. Ita Ezechiel, cap. 1. videt insidentem currui esse igneum, pube tenus; at infra electri similem: Non enim, ait Orig. tormenta solum habet Deus; sunt in eo etiam refrigeria. Obserua coniunctiones: spiritus, & Nebulae; ignis, & Luminis; Electri & splendoris: Sic tristitia, iucundorum vicinitate pensantur. Hæc strictim Orig.

Vide balancem Dei: Hunc mergit; erigit illam, vt colloct eum cum principibus populi sui. 1. Iudas suspenditur: suo merito: Matthias substituitur, beneficio Dei gratuito. 2. Angeli cœlo proturbantur: homines eo collocantur. 3. Spiritus Domini malus exagitat Saul, 1. Reg. 18. & à die illa, cum spiritus Dei ab illo recedit, dirigitur in Dauid. 4. Ideo monetur Episcopus Philadelphie, Apoc. 3. Tene quod habes: vt nemo accipiat coronam tuam. Iob. 34. Contret multos; & stare faciet pro eis. Sic pro Iudæis

Abscondit non reuelando.

Misericordia semp cum iustitia est.

Exemplũ.

Typus.

Hanc monit illum erigit.

Iudais Gentes substituit. Ergo Ro. 5. Considera in eos, qui ceciderunt seueritatem, in te autem bonitatem.

Interim moneo cum S. Aug. Tract. 26. in Ioann. Quare, & quem trahat, quem non trahat, noli velle iudicare si non vis errare. Quia Eph. 1. Deus operatur omnia secundum consilium voluntatis sue. Sicut Ps. 113. Omnia, quae-
cunque voluit, fecit.

P A R S III.

A quibus ad qua vocemur per istud
Venite.

I. Venite ad me omnes, &c. q. d. Ego, vt
Dauid, 1. Reg. 22. sum dux omnium,
qui amaro sunt animo. Onus autem est v-
niuerse triplex: Vita humana: conscien-
tia: Legis Mosaicae.

I. Onus Vita: De hoc Eccl. 40. Occupa-
tio magna creata est omnibus hominibus, &
iugum graue super filios Adam, à die exitus de
ventre, vsque in diem sepulture.

Oneris huius Pars 1. est Corruptibili-
tas humana Sap. 9. Corpus, quod corrumpi-
tur, aggrauat animam. 2. Prælatorum aulte-
ritas. Matth. 23. Alligant enim onera graui-
& importabilia, & imponunt in humeros ho-
minum, digito autem suo nolunt ea mouere. 3.
Hominum malicia. Isa. 4. Bestiis & iumen-
tis onera vestra graui pondere, vsque ad lasitu-
dinem. 4. Mundi vanitas. Naum. 1. Onus Ni-
niue, Glossa, id est, mundi.

3. Proximorum indigentia quæcun-
que, Gal. 6. Alter alterius onera portate, &c.
Et, 2. Tim. 3. Omnes, qui pie velunt viuere in
Christo, persecutionem patientur. Et Iob. 7.
ipsa vita hominis militia super terram: qua
haud aliud onerosius est. Denique Cogi-
ta, quam multi luctus sub his tectis olim fue-
rint, nunc versentur, moxq. futuri sint: aiebat,
Solon amico consolando, qui Athenis
ingenti ex arce subiectas ædes monstra-
bat. Quare vitæ molestiæ tam onus gra-
ue sunt, quam necessarium.

2. Onus conscientia est peccatum. Ps. 37. Iniquitates meae supergressæ sunt caput me-
um, & sicut onus graue grauata sunt super me.
Thr. 1. Vigilauit iugum iniquitatum mea-
rum.

3. Onus Legis Mosaicae. Act. 15. Vt quid
tentatis imponere onus, quod nec nos, nec patres
nostri portare potuerunt? Ab his oneribus a-
uocat benignissime Dominus.

II. Ab Onere vitæ auocari tanto bene-
ficiū maius est: quanto ea grauior.
Nec mirandum, inquit S. Hieron. Epist. ad
amicum ægrotum. tom. 9. quod sic mortu-
lium vita populetur in mundo; in quo nemo
nascitur ridens. Malorum primitas in primis
lacrymis gustamus. Primam vocem, ait Salo-
mon, Sap. 7. Similem omnibus emisit plorans,
& similis est exitus. O angustum & anxium
tempus vitæ. Vbi cum initio nominatur & finis?
Vere, Eccl. 30. Melius est mors, quam vita a-
mara, & requies æterna, quam languor perse-
uerans.

Itaque hinc auocari, gratia est. 1. Sa-
culum, ait ibid. S. Hieron. pelago comparatur;
in quo rara sunt prospera, solus exitus securita-
tis est portus. 2. Sed vsque ad portum, virtutis
est tolerare. Nec suam virtutem didicit, quem
calamitas non excussit. Nec eum sequitur feli-
citas premiorum, qui sarcinam non vult gesta-
re armorum. Superatur animus in corpore, si
disceat animus sustinere. Tum Deus te vocat,
cum gratiam tolerandi subministrat.

Item tum vocat, cum flagellat, 1. Nam 3. Ad casti-
bene ibid. S. Hieron. Profecto illi sani sunt, quos
morbus iactat insanus. Incolumis est, quem
quolibet verberare corrigit Deus: qui se hominis
amatorem castigando testatur. 1. Cor. 11. Cum
iudicamur, à Domino corripimur: ne cum hoc
mundo damnemur.

2. Paterna enim flagella, exercitia sunt in-
noxie pietatis. 3. Nec inimicus est medicus, qui
ferit, vt periculum tollat, & vulnere vulnus ex-
cludat. Deut. 32. Ego occidam, & viuere facia.
percutiam & sanabo.

Kkk 2 Itaque

1. Conscien-
tia, pecca-
tum.

Vita onus
est flebile.

Hinc à Deo
vocat
ad mortem
Simile.
2. Ad pa-
tientiam.

Simile.

Ergo susti-
ne & abs-
tine.

Itaq. regnum teneat virtus intra corpus anxietatibus captiuatum. Eccl. 2. Coniungere Deo, & Sustine; vt crescat in nouissimo vita tua. Nam qui, Ps. 72. in laboribus hominum non sunt, cum hominibus non flagellabuntur: ideo tenuit eos superbia. Cernis igitur medicinali flagello immeritos despicere & meritos amabilius castigari. Huc vsque S. Hier.

Amor em-
ina vincit.

Sed dices cum S. Aug. 10. 10. ser. 9. in Mat. Mirum videtur quibusdam, cum audiunt: Venite ad me, &c. Et considerant eos, qui iugum Domini subierunt, tantis agitari difficultatibus seculi: vt non à laboribus ad quietem; sed à quiete ad labores vocati videantur. 1. Quomodo est iugum suauis, & sarcina leuis; cum illa ferre nihil sit aliud, quam pie viuere, id est, persecutionem pati? 2. Tim. 3. 2. Cur non dicit potius: Venite, qui vacatis, vt laboretis? Nam, Matt. 20. Vacantes conduxit in vineam.

Respondet: Que dura sunt laborantibus, istis ipse mitescent amantibus. 1. Ideo Paulus: Rom. 8. Non sunt condigna pass. 2. Et via etsi angusta est paucis diligentibus: facili tamen omnibus diligentibus.

Motusque
peccati.

S. Chry. hom. 39. in c. 11. Mat. Si iugum aut onus formidas; non eum timorem naturæ rerum, sed ignauia attribuas. Dixit onus, & Leue apposuit; ne aut tanquam laboriosa nimium fugeres; aut vt facilia cõtemneres. Quod si vehementer ardua tibi Virtus videtur; veniat in mentem, quanto difficilior vitiositas est: cum Dominus eos, qui in peccatis sunt laborantes & onerati, vocauerit.

Peccati o-
nus pergra-
uis.

III. Ab onere peccati auocari, summum est beneficium Dei. Nō onus peccatum? 1. De Israelitis Isaias c. 1. Vaganti peccatrici, populo graui iniquitate? Vbi S. Hier. 10. 5. 1. 1. Grauis dicitur, vt illius recorderis, Zach. 5. quod, vt mulier, Iniquitas sedeat super talentum plumbi. 2. De Aegyptiis Exod. 15. Descenderunt in profundum, quasi lapis. Vbi Origenes Hom. 6. to. 1. Quare? Quia non erant tales lapides, de quibus suscitari possent filij Abrahæ, sed qui amarent profundum volu-

ptatum. Vnde & de ipsis dicitur: Demersi sunt quasi plumbum in aquis vehementibus. Sancti autem ambulant super aquas, quia peccato non grauantur. 3. De Iona, ait S. Hiero. tom. 5. in c. 1. Ion. Arbitrabantur nauim solito onere pręgruari; & non intelligunt totum pondus esse fugitiui propheta.

Ab hoc onere nos auocat Deus. 1. Per inspirationem. Mal. 3. Reuertimini ad me; & reuertar ad vos. Iac. 4. Appropinquate Deo; & appropinquabit vobis. Et Ipse: Matth. 9. Non veni vocare iustos, sed peccatores.

Sed orandus est: Psal. 79. Domine Deus virtutum conuertere nos, & ostende faciem tuā, & salu erimus. Thre. 5. Postquam enim conuertisti me, egi penitentiam.

Rite rogatus ait: Isa. 42. Reuertere ad me, quoniam exaudiui te. Ab hoc enim onere, Ioan. 6. Nemo potest venire ad me, nisi Pater traxerit eum inspiratione.

2. Auocat etiam per afflictiones. 1. Psal. 82. Imple facies eorum ignominia; & querent te Domine. 2. Prodigus, Luc. 15. Quanti mercenarij in domo Patris mei abundant panibus; & ego hic fame pereor? Surg am, & ibo ad patrem meum. 3. Quare Eccl. 5. Non tardes conuerti ad Dominum, & ne differas de die in diem. Subito enim veniet ira illius, &c.

3. Auocat per Prædicatores: Iere. 26. Noli subtrahere verbum; si forte audiant; & catui conuertatur vnusquisq. a via sua mala: & poeniteat me mali, quod cogitavi facere eis. Et auocatiis plus mille modis: Currendum igitur est, ait A. g. to. 9. Tract. 2. in Ioan. vt deponatur huius sarcina, quæ premit, & mergit.

II. Ab onere Legis veteris auocamur per hoc Venite, Mat. 11. Omnes enim prophetae, & lex vsq. ad Ioannē. Causa. Quia, Heb. 7. Reprobatio sit præcedentis mandati propter infirmitatem eius, & inutilitatem. Nihil enim ad perfectum adduxit lex. 2. Accedit, quia Ro. 3. Ex operibus legis non iustificatur omnis caro coram Deo. Ro. 5. Lex enim irā operatur. Vbi enim non est lex, nec præuaricatio. Lex autem

tem subintravit, ut abundaret delictum. Quia Rom. 7. Peccatum non cognoui, nisi per legem, Gal. 3. Igitur lex propter transgressiones posita est, donec veniret semen, cui promiserat ordinata per angelos in manu mediatoris.

Christus ab ea rede- nit ad nos.
Demum vero, Gal. 3. Christus nos redemit de maledicto Legis, factus pro nobis maledictum. Quia scriptum est, maledictus omnis, qui pendet in ligno: Vt in gentibus benedictio Abraham fieret in Christo Iesu: ut pollicitationem spiritus accipiamus per fidem.

Vidimus Christum.
Unde sic infert: Rom. 7. Itaque, fratres mei, & vos mortificati estis Legi, per Corpus Christi: Vt sitis alterius, qui ex mortuis resurrexit: Vt fructificemus Deo.

Redemptio est facta in Cruce.
Ita nostri translatio à lege iræ ad gratiam tunc facta est; quando, Col. 3. Nos: cum mortui essemus in delictis & praputio carnis: conuiniuit cum illo, donans omnia delicta: delens, quod aduersus nos erat chyrographum decreti: & ipsum tulit de medio affigens illud Cruci: & expoliatis, principatus & potestates tradidit confidenter palam, triumphans illos in semetipso.

Typus.
Id totum fuit significatum in eo, quando, Matt. 27. Velum templi scissum est in duo, à summo vsque ad deorsum. Hinc iam, Ro. 8. non secundum Legem ambulamus: sed secundum spiritum, charitatis. Nam Hoc est mandatum nouum: Vt Diligamus.

PARS IV.

De vocatione S. Matthie, & Refectione Domini.

Bona vocatio in se habet.
I. Venite ad me omnes. Et S. Matthiæ vox hæc vitæ attigit. 1. Qui Bethleemita nobiliter natus, & ab Simeone sacerdote Iheris bene eruditus; vocatione Domini inter duos & septuaginta discipulos fuit coaptatus. 2. Deinde ad apicem euocabatur: nam confestim, ut S. Spiritus erat datus, itum ad sortes fuit: Act. 1. Et cecidit fors super Matthiam; & annumeratus est cum vndecim Apostolis.

Vbi innouatum fuit gaudium illud *Lata Deo.*
Christi: Ex quo Patri gratias agebat: quod reuelasti ea paruulis: ut Episcopatum Iudæ acciperet alter: ut Apoc. 21. muri Ierusalē suis constarent portis XII. ex gemmis totidem; in quibus duodecimam portum gemma duodecima Amethystus efficiebat, index idem S. Matthiæ.

Obstruit.
Hunc, ait Plin. lib. 37. c. 9. ad vini rubei colorem accedere, detinere in violam cum fulgore purpureo; & ebrietati resistere: fecundare steriles, frangereque venenum. S. Matthias variarum dono linguarum imbutus: ad purpureum martyrij fulgorem designatus: musto plenus putabatur, cum ebrietati infidelitatis viriliter resisteret; venena idololatriæ vinceret; & Ecclesiam fecundaret.

Ob prædestinationem Apostolorum.
Quale gaudium Christo hæc electio, talisque viri prædicatio extitit? Luc. 10. Gaudete, quia nomina vestra scripta sunt in cælis. Tunc in ipsa hora exultauit Iesus in Spiritu sancto. Vbi Cyrillus: Exultauit amator hominum de acquisitione plurium, per potestatem à se traditam, & operatione Spiritus sancti.

Ob eorum sequentiam Christi.
Abraham, Gen. 21. cum ablactauit filium Isaac, id est, risum: fecit grande cœuiuium. Ita Dominus, ablactatis à mundi vanitate discipulis, fecit grande Conuiuium misso S. Spiritu: in quo, & ex quo deinde porro ad vnum omnes respexere Dominum. Quale inter herbas, (quas omnes sol vnus recreat) Heliotropium tamen, flos solis, quaque versus ab oriente ad occidentem sequitur solem. Itaque par. Nam Eccl. 1. & flumina, vnde exeunt, reuertuntur, ut iterum fluant.

Apostoli pro nobis orant.
II. S. Matthias etiam ad Dominum, vnde exiit, reuertit; tamē hodieque fluit ad nos. Verū est enim, quod vnus instar omnium ait: 2. Thess. 1. Oramus pro nobis, ut dignetur nos vocare. Vocatione sua sancta. Sic etiam nū oranti. 2. Vti & Dominus vocare non desinit, Venite ad me. Quia, Vult omnes homines

Kkk 3 saluos

Christus
nos expe-
ctat.

Et vocat.

1. Ut repa-
ret fractos.

2. Ut Sati-
et in Eucha-
ristia.

Inque bea-
titudine.

triusque
operens
bona est.

saluos fieri. Estque 1. Rom. 10. Idem Dominus
omnium, diues in omnes, qui inuocant illum,
Quique Iac. 1. dat omnibus affluenter, & non
improperat.

Quocirca, Venite, Ier. 3. Tu fornicata es
cum amatoribus multis; veruntamen reuere-
re ad me, dicit Dominus, Leua oculos tuos in dire-
ctum, & vide, vbi nunc prostrata sis. Ierem. 31.
Reuere te virgo Israel, reuere te: vsquequo dis-
solueris filia vaga?

1. Ego reficiam vos, id est: 1. Reparabo fra-
ctos: 2. Cibabo defectos; 3. Alleuiabo o-
neratos. 1. Reficere fractos, est Dei solius.
1. Psal. quoniam ipse fecit nos, & non ipsi nos. 2.
Conuenientiam assignat S. Tho. p. 3. q. 3.
a. 8. Quia Heb. 1. Cum sit Imago Patris, & si-
gura substantia eius: ad cuius similitudinem
homo factus est; oportuit hominem per
ipsam Imaginem reparari. 3. Ipse per Ba-
ptismum nos reficit ad innocentiam pri-
mam. Ipse Agnus, qui tollit peccata, ad resi-
piscientiam. Ipse, Psal. 22. Super aquam refe-
ctionis educavit me.

2. Ego reficiam vos. 1. in Cœnaculo gran-
di strato Eucharistico. August. Cibum sum
grandum: cresce, & manducabis me. Prædi-
xit Isa. 25. Faciet Dominus omnibus populis in
monte hoc conuiuium pinguium, conuiuium
vindemia: conuiuium pinguium medullatorum,
vindemia defœcata. Psalm. 22. Paraisti in con-
spectu meo mensam aduersus eos, qui tribu-
lant me.

2. In cœnaculo cœlesti: Luc. 22. Ego dis-
pono vobis sicut disposuit mihi Pater meus re-
gnum; ut edatis & bibatis super mensam meam
in regno meo. Refectio hic ineffabilis est.
Quia 1. Cor. 2. Nec auris audiuit, nec in cor
hominis ascendit, quæ preparauit Deus ijs, qui
diligunt illum.

Merito Sponsa, Cant. 1. Indica mihi, vbi
pascas? Hebræi quidam legunt: quomodo
pascas. Non Isa. 29. Sicut somniat esuriens, &
comedit: cum autem expergefactus fuerit, va-
cua est anima eius. Sic erit multitudo omnium

Gentium: quæ famem patientur vt canes. Sed
Agnus Dei est noster cibus.

Infelices, quos per visum aspexit S. Bernardus. Primus arenam vorabat. Se-
cundus aerem; tertius fumum fornacis:
quartus fauillas sorbebat; quintus scin-
tillas, sextus carnes proprias rodebat.

3. Ego reficiam vos oneratos, tentatos, &c.
refocillabo, viresq; dabo. 1. Paulus Phi-
lemoni: Refice viscera mea in Christo, fideles
conforta. Isa. 28. Hæc est requies mea, reficite
lassum: & hoc est meum refrigerium: consolami-
ni, & supportate inuicem. 2. Reficit;
cum 1. Cor. 10. Non patitur vos tentari supra
id, quod potestis, sed facit etiam cum tentatio-
ne prouenire, vt possitis sustinere.

Hinc, 2. Cor. 4. In omnibus tribulationem
patimur, sed non angustiamur: aporiamur, id
est depauperamur, sed non destitumur: tri-
bulationem patimur, sed non derelinquimur:
humiliamur, sed non confundimur: tanquam
despecti, sed non perimus. Semper mortificatio-
nem Iesu Christi in corpore nostro circumscribit:
Vt & vita Iesu manifestetur in cordibus nostris.

Sicut lux lampadum, in manibus mi-
litum Gedeonis, Iud. 7. fractis lagenis ma-
nifestabatur ad terrorem hostium, & cer-
tam de eis victoriam. Sic, qui, 2. Cor. 4.
portamus thesaurum gratiæ confortantis
in vasis fictilibus, dum concutimur, vinci-
mus cum gloria: dum laboramus, refici-
mur. Ps. 127. Labores manuum tuarum man-
ducabis: beatus es, & bene tibi erit. Vbi Aug.
ait. Modo labores habemus, postea fructus erit.

Interim in labore Rom. 12. Spe gauden-
tes sumus. 2. Cor. 6. Quasi tristes: semper au-
tem gaudentes. Ita, Aet. 5. Ibant Apostoli gau-
dentes à conspectu Concilij: quoniam digni ha-
biti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati:
Sic Andreas crucem exultans consalu-
tabat: Matthias gestiens sese lapidantibus
exponebat. Quare gustate & videte, quo-
niam suauis est Dominus reficiens laboran-
tes & oneratos.

PARS

PARS V.

De Iugo & sorte S. Matthia.

Portat Iugum Christi. Præceptum eius. & Crucis.
I. Tollite iugum meum super vos? quocunque sensu vocem Iugi acceperis: omne in S. Matthiam quadrat. Nam iugum bonum suscepit; malum vel excusit, vel pertulit. Est enim iugum præceptorum Dei, & Crucis Christi. Thre. 3. Bonum est Viro, cum portauerit iugum ab adolescentia sua. Sic istud præceptorum Dei tulit S. Matthias, à Simeone sacerdote eruditus. Sic & iugum Crucis, ab articulo suæ vocationis.

Aiugo. i. Legis. 2. Et Peccati orig. lib. natur.
 1. Duxerat diu, Luc. 14. iuga bouum quinque, id est, Pentateuchum Legis obseruabat. 2. Etiam subierat Eccl. 40. iugum graue super filios Adam à die exitus de ventre matris eorum, utque in diem sepulturae, in matrem omnium, hoc est, iugum peccati originis, & consecuta id miseriae humanæ, 3. Iugum quoque; Ait, Isa. 14. id est, peccatorum forte perpeffus fuerat: Verum ab his omnibus liberauit eum Dominus; imposito ipsi suo iugo vnico suaui. Ad eo omne iugum aliud, Isa. 9. computrescit à facie olei, id est misericordia Christi: ut ibidem S. Hier. exponit.

In vocatione sua ad Discipulatum.
 Ad faciem olei vero vnus ex primis venit S. Matthias, S. Petro teste: qui ait, Act. 1. Oportet ex his viris, qui nobiscum sunt congregati in omni tempore, quo intrauit & exiit inter nos Dominus, incipiens à baptismo te Ioannis, vsque in diem, quo assumptus est à nobis, testem resurrectionis eius nobiscum fieri vnum ex istis.

Subit iugum apostolatum.
 II. Postquam autem, oratione communiter facta, sortibusque datis, cecidit fors super Matthiam, & annumeratus est cum vndecim Apostolis; iam tum, Virtute indutus ex alto, in agrum Domini strenuus, velut bos arator, inuasit; ipseque sub iugo alios item suauiissime subiugauit Christo. Illa sunt iuga bouum quingenta, quæ Iob, cap. 1. habebat, id est, ait S. Gregor. lib. 1.

Moral. cap. 16. sunt laborantes sub iugo Christi Apostoli atque discipuli.

Et vero sic laborarunt, ut illa quingen-
 ta duplicarentur Iobo Christo, fierentque ei mille iuga, Iob. 42. id est, ait Gregor. lib. 31. Moral. cap. 19. innumeri Fideles.

Subit iugum in porro iugum illud terrificum Babylo- nis. Isa. 47. hoc est, ait ibi Glossa, saeva persecutionis iugum adire non exhorruit. Quod tamen sic adiit, non ut subiugatus ab eo vinceretur, sed ut victor id ipsum gloriose triumpharet.

In iugistaca Domini imponitur reducenda. i. Reg. men est sub 6. Taieserant Apostoli fecundi à felicitatibus iugis
 Nimirum vaccis foetis, iniugibus, ar-
 ca Domini imponitur reducenda. i. Reg. 6. Taieserant Apostoli fecundi à felicitatibus iugis
 finis foetibus; & iniuges, siue ab omni iugo Peccati, ac diaboli Nabuchodonosoris, Ierem. 27. immunes, portabant Christum coram Gentibus, portabant Ecclesiam, reducentes militantem ad triumphantem.

Denique S. Matthias Martyr factus est, Denique qualis Num. 19. vacca iniugis describitur. triumphat
 Denique S. Matthias Martyr factus est, qualis Num. 19. vacca iniugis describitur. triumphat
 Vbi sic Dominus. Ista est religio Victimæ, martyrio. quam constituit Dominus. Adducant ad te vaccam rufam ex desiderio patiedi pro Christo, etatis integra, animam spiritus heroici: in qua nulla sit macula peccati, nec portauerit iugum demonis; tradetisque eam Eleazaro sacerdoti qui eductam extra castra immolabit in conspectu omnium: comburetque eam cunctis videntibus, tam pelle & carnibus eius, quam sanguine & fimo flammæ traditis.

Sors. Matthia ignea.
 III. Tollite iugum meum: Hoc erat Sors, quæ cecidit super Matthiam. Et vero præclarissima sors illa: teste vel ipso fulgore diuino cum caderet fors ipsi. Nam S. Dionysius ait, sortem fuisse lucem, quæ de cælo super Matthiam descendit. Cum quo sentit S. Augustin. sermone 2. in Ps. 30. & Orig. hom. 33. in Iosue, & in cap. 12. Leuit. Nec ab-
 similis ea sors erat orationi S. Perri: Actor. 1. Tu Domine qui corda nostri omnium, ostende,

ostende, quem elegeris ex his duobus vnum, accipere locum ministerij huius.

Et victima Et sic ostendit, vt simul eum victima-
le erat. le iugum prae monstraret subeundum. Sicut, ait *Augustin.* ibid. descendit de coelo ignis super sacrificium Abel, Gen. 4. Et 4. Reg. 10. super Heliae bouem immolatum. Parem namque sortitus exitum est S. Matthias, igne magis suae Charitatis consumptus, quam saxi obrutus lapidantium.

Sortes di- Sed vt iugum est bonum aliud, aliud ma-
placit. lum: ita sortes in Scriptura dispares; bonae, & malae. De bona bonorum gloriatur Paulus, Col. 1. Qui dignos nos fecit in partem Sortis sanctorum.

1. Bonorum 2. In hanc sortem vt duceret idem Gē-
in praedesti- tes, se vocatum ait: Act. 26. Vt conuerterentur
natione. a tenebris ad lucem; & de potestate Sathanae ad Deum: vt accipiant remissionem peccatorum; & Sortem inter Sanctos per Fide, quae est in me.

2. Incon- 3. De ea item gloriatur Psalter, P salm.
uersione. 15. Funes ceciderunt mihi in praeculis: etenim hereditas mea praecula est mihi. Funes erant sortes: Nam P sal. 77. Sorte diuisit eis terram in siniculo distributionis.

3. In Beati- De malorum sorte mala, Eccles. 6.
ficatore. Animam nequam disperdet, & in gaudium inimicis dat illum, & deducet in sortem impiorum.

2. Malorum 2. Impii aiunt, Prouerb. 1. Sortem mitte
sortes. nobiscum. Infelix fors? quia vana, momentanea. Sap. 2. Venite ergo: fruamur bonis, quae sunt. & c. quoniam haec est pars nostra, & haec est fors nostra.

1. In repro- 3. At quo euentu. Iere. 13. Disseminabo
batione. eos, quasi stipulam, quae vento rapitur in deserto. Haec fors tua, parsque mensura tua à me, dicit Dominus; quia oblita es mei, & confisa es in mendacio.

2. In con- IV. Iam vero hoc etiam attende: sicut,
uersione. Sors bona à solo Deo est. Prou. 16. Sortes mittuntur in sinum; sed à Domino temperantur: Ita Dei gratia datur, cui vult praedestinator Deus. Sic, Roman. 9.

Iacob dilexit, Esau autem odio habuit. Matthiam elegit; reprobauit Iudam: hunc demerito suo; illum ex mera gratia P sal. 17. Saluum me fecit, quoniam voluit me. Nimirum, Ita Pater, quoniam hic fecit placitum ante te Matt. 11.

Eph. 1. In quo etiam Nos sorte, id est, gratia vocati sumus, praedestinati secundum propositum eius, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suae Eph. 2. Gratia enim saluati estis per fidem, & hoc non ex vobis: Donum enim Dei est non ex operibus, vt ne quis gloriatur.

Aug. in illud Ioan. 19. Super Vestem meam miserunt sortem, ait: Vestis Christi gratia est, quae sorte datur: quia Deus eam concedit, cui vult. Quod figuratur Len. 19. Vbi iubetur; vt duo hirci adducantur coram Domino, & mittentes sortem super vtrumque, cui fors euenit, is offerebatur Deo; non quem ipsi mallent. Vbi Orig. homil. 9. ait: immolatum significare sorte meilectorum: emissarium vero libere dimissum filios Bel ait, id est, absque iugo Dei. Hae O. soris ex nostro Ildeph. Giron. conc. 1. in hoc festum: vt pleraque alibi cetera.

Quod si nos sorti praedestinationis nostrae non strenue cooperamur, iuste irascitur Deus. Sicut Ioadi Eliseus: cui dixit: 4. Reg. 13. Affer arcum & sagittas: pone manum tuam super arcum: & superposuit Eliseus manus suas manibus Regis. Et cum tres sagittas emisisset, ait: Ter percuties Syriam; & si plures sagittas emisisses pluries percussisses. Et indignabatur, quod non pluries. Ita Manus Domini cum sit nobiscum in cooperatione, iuste irascitur, si instantius operemur, quicquid manus nostrae possunt. S. Matthias sane ita sortem vocationis suae expleuit, vt nihil vel Deo reliquum fecerit, quod desideraret. Similis in Ecclesia lapidi Abeston, de quo Plin. l. 37. c. 10. Albert. Mag. & Ilid. l. 16.

Arcadie tellus lapidem producit Abeston: Ferreus hunc color est; naturam a potestas; Nam

Nam semel accensus conceptos detinet ignes;
Extinguique nequit, pellucens perpetua flama.
Vnde *2. Cor. 13.* inextinguibilis dictus est.
Talis S. Matthias; semel accensus ab alto,
non potuit separari à Charitate Christi
q. d. Ro. 8. Certus sum, quod nec instantia, neq.
futura; neque creatura alia poterit nos sepa-
rare à charitate Dei, quæ est in Christo Iesu Do-
mino nostro.

PARS VI.

De periodo Apostolatus S. Matthiæ.

I. Hanc termino intra Principium in-
gressus; Medium progressus; Finē
egressus sui. De ingressu Apostolatus sui
Lucas Act. 1. tria. Eligentes, Electum, &
Eligendi modum exponit. Eligentes e-
rant Collegium xi. Apostolorum, cate-
rorumque tum fidelium, fere cxx. capi-
tum. Petrus vero in medio fratrum exurgens
commemorabat de apostasia Iudæ. 2. de
necessitate subrogandi alterū. 3. De for-
tione inter duos propósitos.

Defectio Iudæ, & successio Matthiæ
renouauit veterem Luciferianæ ruinæ
fortunam. quando Deus, Luc. 1. Deposuit
Potentes in sede cœlesti, & exaltauit humiles
de terra hoēs. Vnde sic de improbis col-
ligit S. Petrus in 2. ca. 2. Si Deus Angelis pec-
cantib. non pepercit; sed rudentib. inferni derra-
ctos in tartarum, tradidit cruciandos: &c. Hi
velut irrationabilia pecora, in corruptione sua
peribunt, percipientes mercedem iniustitiæ.

Par enim fors est vtriusque peccatoris
cuiusque & Iudæ. Nam & ille dux est li-
gantium Iesum, cum tamen sit cōnume-
ratus cum Fidelib. 2. Possidet agrum san-
guinis & iniquitatis: 3. Suspendit se ex fra-
gili creaturarum arundine: Sicut Achi-
tophel, 2. Reg. 18. consilium dans contra
Dauid, id est, Christum. 4. Crepat, & ef-
fundit viscera, vires & vitam in amore
secularium. 5. Fit notum omnibus, aut
hic, aut in iudicio. 6. Episcopatum eius

accipit alter, Matthias, id est, donatus seu
parvulus Domino.

Quare. Apoc. 3. Tene, quod habes, gratiæ, Ergo atten-
te nemo accipiat coronam tuam; quæ est ex detribi;
merito gratiæ: nā quæ est ex prædestina-
tione, perdi nō potest. D. Th. p. 1. q. 23. a. 6.
ad 1. Itaque 2. Thes. qui tenet, teneat; donec de
medio fiat. Etenim, Iob. 34. Conteret multos
& innumerabiles; & stare faciet alios pro eis.

Id; quod Angelis, quodque Christi-
anis ē gratia lapsus euenit; contingit quoq.
indignitate positus. De quo Ps. 82. De^{us} meus
pone illos vt rotam, vt similiter alius alium
extrudat; & sicut stipulam ante faciem ven-
ri. En quanti sit grauitas honorum mun-
di; vt stipula.

Olim fugiebantur Episcopatus: 1. Vt Episcopa-
tus opus esset suadere; quod, qui Episcopatum
desiderat, bonū opus desiderat. cogere electos
oportuit, vt impositos adirent honores.
2. S. Aug. li. 1. de vita & morib. Clerico-
rum: de se ait: Quod esse potui; esse nolui, nec
tamen quasi esse, quod sum. Ps. 83. Elegi enim
in domo Dei abiectus esse magis, quam habitare
in tabernaculis peccatorum. Adeo timebam E-
piscopatum; vt, quoniam coeperat esse iam ali-
cuius momenti inter seruos Dei fama mea, in
quo loco sciebam non esse Episcopatum, non il-
lum accederem, Cauebam autem hoc, & age-
bam, quantum poteram, vt in loco saluaretur hu-
mili & non in alto periclitarer. Sed Domino
seruus contradicere non debet, cui placuit, mihi
dicere; Ascende superius. Luc. 14.

II. Eligentium Caput Petrus, à Deo in-
stinctus, conditione Apostoli eligendi sic
proponit. Act. 1. Oportet ex his viris, qui no-
biscum sunt congregati in omni tempore. &c.
Similiter in electione Diaconorum: Act.
6. Considerate fratres, viros ex vobis boni testi-
monii septem plenos spiritu & sapientia, quos
constituamus. Ita D. Iethro Moyfi, Exo. 18.
Prouide de omni plebe viros potentes, & timen-
tes Deum in quibus sit veritas, & qui oderint
auaritiā.

LII Nunc

Electus esse debet.
 1. Vir.
 Nunc eligendi condiciones aduerte, Virtutesq; Apostolicas. 1. Ex viris: Vir sit robore corporis & animi ad orbem peragrandum. Nam scemineum sexum pudor abstinet à publico; infirmitas ab labore tanto atque periculo.

2. *Mō puer.*
 II. Ex his viris: non pueris aliis, aut adolescentulis; quibus prudentia raris inest: nec par est, tam adultam sponsam dari minorenni: Ne impleatur Istud. Isa. 3. Dabo pueros Principes eorum, effeminati dominabuntur eis, Eccl. 10. Vt tibi terra, cuius Rex puer est.

Electi sane peccata recidunt in caput eligentis; nec sola; sed tradunt simul in vtrumque errata subditorum. Adeo raro, peccans Episcopus peccat solus: adeoque rarius, peccata populi non etiam nō fit Episcopi. Quo sanctius hoc monitum est Pauli, 1. Tim. 5. Manus cito nemini imposueris, neq; communicaueris peccatis alienis. Quem in locum S. Chrys. hom. 3. in Act. 3. paucos saluari Episc. putat.

3. *Integer vita & doctrina.*
 4. *Patrio sa.*
 III. Ex his; minime suspectis de hæresi, ambitione, vita, &c. IV. Ex his viris: huius nationis nostræ, non exteræ. Talis. n. si in quoquo haberi loco queat extero præferri pōt, cæteris paribus: quod esse gratior, & fidelior soleat. Hinc sub S. Gregorio natæ sunt Commendæ Episcopatum extero factæ, dum internus haberi posset idoneus.

5. *Caritate pollens.*
 V. Qui nobiscum sunt congregati, in vinculo Charitatis. Hæc necessaria est. Ideo Dominus, Ioann. vlt. Simon Ioannis diligis me? Pæce oues meas: & agnos.

6. *Et Scientia.*
 VI. In omni tempore. Vt Scientia adfit v. triusque Testamenti electo: & non sit neophytus. Periculose enim ab extremo laici ad extremum Ecclesiastici fit transitus. Idque cautum est, 1. Tim. 3. Ne in superbiâ elatus in iudicium incidat diaboli. Sit ex catechumeno factus Episcopus S. Amb. hoc rarum est: quia rari sunt Amb.

VII. Testem resurrectionis fieri nobiscum. Iuxta Vocem Domini Actor. 1. Eritis mihi testes, Et Ioan. 15. Vos testimonium perhibebitis; quia ab initio mecum estis.

Quæ quidem condiciones tamen in 5. Matthiam Electo S. Matthia abunde fuerint, & eximia, nullam tamē Lucas ipsi laudem apponit, sicut Iosepho Iusto: quod sua ipsi electio prædicaret: Iosephum vero ne sua præteritio insimulare culpæ videretur, laudauit.

III. Electionis denique modus hicerat. 1. Orabant: vt Dominus ipse, Luc. 6. Apostolos electurus pernoctauit in oratione. Item Saulus & Barnabas Actor. 13. Apostoli creati sunt præmissis orationibus & ieiuniis. Sic fieri decreuit Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. Sic Elias, 3. Reg. 18. pro igne sacrificii orauit; & impetravit. Atque ita vnctio spiritus docet intus. 1. Cor. 2. quæ oratione impetratur.

Deinde Dederunt sortes eis: Vt affectus sorte abessent; ac studia; humanique erroris metus. Et vt Galat. 1. non ab hominibus, neque per hominem; sed per Iesum Christum fieret Apostolus.

At quales Sortes? 1. Proprie ad litteram intelligitis. Chrysostom. Homil. 3. in Acta. Si enim, ait, illic, vbi necerat deprecatio, nec viri probi; tamen valuit fors; eo quod recto animo fieret super Iona: multo magis hic. Ita sentit D. Thomas & Beda, &c.

Sors diuinaria, de faciundis, est illici- ta; quia est vel superstitiosa, vel impia, vel fortuita. At diuisoria, de rebus diuidendis, licet, sæpeq; necessaria est. Quia Proverbior. 18. Contradictiones comprimunt sortes: & inter potentes quoque diiudicat.

Ethæc, licet bona, à malo tamen discordiæ oritur: sicut & iuramentum. Præstaret igitur maiorem diuidere; minorem eligere: vt fecit Abraham cum Loth. Gen. 13. Et Sortes in electione Ecclesiastica perpetuum damnauit Honorius

norius III. tit. de Sort. cap. vltim.

Iudæi frequenter. Iudæis tamen multus sortium usus erat: Vt Num. 33. in diuisione terræ promissæ: in ministerio Sacerdotum & ianitorum. 1. Par. 24. in electione Saulis. 1. Regum 9. Item, Ios. 14. Acham; Ionathas quoque 1. Reg. 14. & Ionas, cap. 1. sorte ad mortem sunt deprehensi. Ex sortes, Prouer. 15. mittebantur in sinum, sed à Domino temperabantur: vel vt Hebræi legunt: exibat illarum iudicium.

Deus est vel inspiratio diuina. 2. Metaphorice, Sortes quidam expouunt. Vt sortes dare sit declarare ex Deo occulte inspirante: vt in creatio Saule & Sacerdotibus factum. Ita Luc. 1. Zacharias sorte exiit, vt poneret incensum. Sic, I. sa. 33. Idumæa brutis fuit sorte data in vastationem.

Valde parum aliquando. Alij nolunt Sortes dare, esse petere signum sensibile à Deo. Ita Num. 17. Aaron factus est sacerdos signo florentis virgæ: ita Ioseph factus est Deiparæ sponsus: S. Fabianus columba in caput eius insidente fit Papa: Ambrosius episcopus, &c. Ita igne de coelo patuit, Gen. 4. Abeli sacrificium placere Deo: Item, Iudic. 13. Manuæ: item Eliæ 3. Reg. 18.

Hi tres sensus sortis Dei assistentiam habebant: primus, Deo sortes temperante: alter, Deo cor inspirante: tertius, Deo sensibilibiter ostendente. Et hæc de S. Matthiæ ingressu in Apostolatam. Petro de eiusdem progressu, Egressuque loquitur Historia vitæ & passionis illius.

IN FESTO S. IOSEPHI NVTRICII IESV CHRISTI.

Cum esset desponsata Mater Iesu Maria Ioseph. Matt. 1.

Ioseph, Gen. 40. celebratur tum à Castitate, tum à Fide Domino præstita, somniorum interpret. Celebrrior Ioseph Mariæ custos, Angelorū dignus alloquio.

Nos itaque

- I. Quod sua cuique sit gratia sufficientia.
- II. Iosephi gratia ex eo, quod sponsus Mariæ.
- III. Item, quod Pater Christi nutricius fuerit.
- IV. Variæ de S. Iosepho.

PARS I.

Quod sua cuique sit sufficientia gratia.

- I. Sufficientem cunctis, ad quodcunque munus à se vocatis, dat gratiam Deus:
2. Cor. 3. qui idoneos nos fecit ministros Noui Test. per, Ro. 8. primitias spiritus quem accepimus. 1. Exod. 3. Quis ego sum, vt radam ad Pharaonem, & educam filios Israel de Aegypto? Cuius Deus: Ego ero tecum Exod. 6. En, incircumcissus labijs ego sum, quomodo audies me Pharaon? Cui Dominus: Ecce constitui te Deum Pharaonis. 2. Ieremias cap. 1. A, a. 4. Domine Deus, ego nescio loqui; quia puer ego sum. Et Dominus: Ne timeas à facie eorum, quia tecum ego sum. Ecce constitui te hodie super gentes, & super regna, vt euellas. &c. Et rursus: Ne formides: Ego quippe dedi te hodie in ciuitatem munitam, & in columnam ferream, & in murum æneum. &c.

Ita est, vt Philosophorum fert axioma: Qui dat esse, dat & que consequuntur ad esse. Id si in natura: magis in gratia: quia vtriusque Autor idem; & in gratiam tanto propensior, quo hæc natura superior.

Ita dedit & Iosepho gratiam parem suæ vocationi: quæ quanta, esse sponsum Matris Dei, Nutricium Christi? Dixit: Quis ego sum. &c.

PARS II.

Gratia Iosephi ex eo, quod sponsus esset, Deiparæ.

- I. Psalm. 67. Mirabilis Deus, in Sanctis suis: at in Iosepho hoc mirabilior, quo ipsius singularior desponsatio: cui paria quoque

LII. 2